

SỞ Y TẾ NGHỆ AN
TRUNG TÂM Y TẾ THỊ XÃ HOÀNG MAI

**CHƯƠNG TRÌNH TÀI LIỆU
ĐÀO TẠO LIÊN TỤC TIÊM AN TOÀN**

Hoàng Mai, 2025

CHƯƠNG TRÌNH ĐÀO TẠO LIÊN TỤC

1. Tên khóa học và giới thiệu chung về khóa học

1.1. Tên khóa học: “TIÊM AN TOÀN”

1.2. Giới thiệu chung về khóa học

Tiêm là một kỹ thuật rất phổ biến trong điều trị, chăm sóc người bệnh, theo ước tính của Tổ chức Y tế Thế giới, trung bình mỗi năm có khoảng 1,5 mũi tiêm/người. Tại các nước đang phát triển, hằng năm có khoảng 16 tỷ mũi tiêm, trong đó có tới 50% số mũi tiêm chưa đạt đủ các tiêu chuẩn cần thiết cho một mũi tiêm an toàn.

Hiện nay, công tác tiêm an toàn đang được các cơ sở y tế quan tâm, chú trọng nhằm hạn chế tối đa những tổn hại đến người được tiêm, người tiêm và cộng đồng. Đối với người được tiêm, mũi tiêm có thể gây ra những nguy cơ như áp xe, teo cơ, sốc phản vệ, đặc biệt là nguy cơ lây truyền các bệnh do virus qua đường máu như viêm gan B, viêm gan C và HIV.

Để đáp ứng nhu cầu của đơn vị và các cơ sở y tế trong tỉnh, Trung tâm Y tế huyện Văn Yên xây dựng chương trình, tài liệu đào tạo liên tục về “Tiêm an toàn” dựa trên tài liệu đào tạo liên tục về “Hướng dẫn Tiêm an toàn” của Bộ Y tế ban hành theo Quyết định số 3671/QĐ-BYT ngày 27/ 9/2012 của Bộ Y tế phê duyệt các hướng dẫn về kiểm soát nhiễm khuẩn.

Chương trình được biên soạn làm cơ sở để tổ chức các lớp đào tạo, tập huấn về tiêm an toàn. Thời gian hoàn thành của khóa đào tạo theo chương trình là 03 ngày, tương đương với 24 tiết (mỗi tiết 45 phút). Bao gồm cả thời gian học lý thuyết, thực hành trên lớp với phương pháp dạy học tích cực.

Chương trình đào tạo này áp dụng cho các điều dưỡng, hộ sinh, kỹ thuật viên đang công tác tại các cơ sở y tế trong tỉnh.

2. Mục tiêu khóa học: bổ sung và cập nhật kiến thức, kỹ năng, thái độ cho điều dưỡng, hộ sinh, kỹ thuật viên trong các cơ sở y tế, góp phần đảm bảo an toàn cho người nhận dịch vụ y tế, nhân viên y tế và cộng đồng.

2.1. Mục tiêu kiến thức

- Trình bày được khái niệm tiêm an toàn và tác hại của tiêm không an toàn.
- Trình bày được sinh bệnh học nhiễm khuẩn đường máu do tiêm không an toàn.
- Trình bày được các giải pháp tăng cường thực hành tiêm an toàn.
- Biết được cách dự phòng phơi nhiễm nghề nghiệp với các tác nhân gây bệnh đường máu trong tiêm.

2.2. Mục tiêu thái độ

- Nâng cao nhận thức về tiêm an toàn từ đó tuân thủ đúng, đủ các bước về tiêm an toàn.

2.3. Mục tiêu kỹ năng

- Thực hiện đúng các quy trình kỹ thuật tiêm trong da, tiêm dưới da, tiêm bắp, tiêm tĩnh mạch, truyền dung dịch tĩnh mạch ngoại vi.

- Phân loại, thu gom và xử lý đúng chất thải y tế.

3. Đối tượng, yêu cầu đầu vào đối với học viên

Học viên tham dự khóa học phải có đủ các điều kiện sau: Là điều dưỡng, hộ sinh, kỹ thuật viên mới được tuyển dụng, muốn cấp chứng chỉ hành nghề, chưa được đào tạo về tiêm an toàn hoặc cá nhân đang công tác tại các cơ sở y tế có nhu cầu đào tạo lại, cập nhật kiến thức, kỹ năng về tiêm an toàn.

4. Chương trình chi tiết

Tổng số 24 tiết trong đó lý thuyết 10 tiết, thực hành 14 tiết.

Thời gian đào tạo: 03 ngày (mỗi ngày 8 tiết, mỗi tiết = 45 phút).

TT	Tên bài	Nội dung	Số tiết		
			Tổng số	Lý thuyết	Thực hành
1	Bài 1: Khái niệm tiêm an toàn và các nhiễm khuẩn đường máu do tiêm không an toàn.	1. Khái niệm Tiêm an toàn. 2. Tác hại của tiêm không an toàn. 3. Sinh bệnh học nhiễm khuẩn đường máu do tiêm không an toàn.	2	2	
2	Bài 2: Các giải pháp tăng cường thực hành tiêm an toàn.	1. Giảm hoặc loại bỏ các mũi tiêm không cần thiết. 2. Bảo đảm đầy đủ các phương tiện, dụng cụ, thuốc cho kỹ thuật tiêm. 3. Tiêm phòng vắc xin viêm gan B cho nhân viên y tế và thiết lập, thực hiện hệ thống báo cáo các trường hợp phơi nhiễm nghề nghiệp theo quy định tại Thông tư 16/2018/TT-BYT. 4. Tăng cường kiến thức về TAT và KSNK. 5. Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát. 6. Quy trình kỹ thuật tiêm.	3	3	
3	Bài 3: Dự phòng phơi nhiễm nghề nghiệp với	1. Chăm sóc sức khỏe nghề nghiệp cơ bản. 2. Các biện pháp phòng ngừa tổn thương do kim tiêm và phơi nhiễm đường máu.	3	3	

	tác nhân gây bệnh đường máu	3. Kiểm soát phơi nhiễm với máu.			
4	Bài 4: Thực hành quy trình tiêm.	1. Sắp xếp xe tiêm. 2. Quy trình kỹ thuật tiêm. 3. Thực hành cách sắp xếp xe tiêm. 3. Thực hành các quy trình tiêm (trong da, dưới da, tiếp bắp, tiêm tĩnh mạch, truyền tĩnh mạch).	11	1	10
5	Kiểm tra, đánh giá trước và sau khóa học		5	1	4
	Tổng số		24	10	14

5. Tên tài liệu dạy - học chính thức và tài liệu tham khảo

5.1. Tài liệu giảng dạy - học chính thức: Tài liệu Hướng dẫn Tiêm an toàn” theo Quyết định số: 3671/QĐ-BYT ngày 27 tháng 9 năm 2012 của Bộ Y tế về Hướng dẫn tiêm an toàn trong các cơ sở Y tế của Bộ Y tế.

Quyết định số 55/QĐ-TTYYT ngày 28/3/2025 của Giám đốc Trung tâm Y tế về kiện toàn các quy trình, quy định thực hiện tại Trung tâm Y tế.

5.2. Tài liệu tham khảo:

Bộ Y tế Việt Nam, Thông tư 51/2017/TT-BYT Hướng dẫn phòng chẩn đoán và xử trí phản vệ, 2017

Bộ Y tế Việt Nam, Thông tư 20/2021/BYT ngày 26/11/2021 Quy định về quản lý chất thải y tế trong phạm vi khuôn viên cơ sở y tế;

Bộ Y tế Việt Nam, Thông tư 23/2011/TT-BYT về Hướng dẫn sử dụng thuốc trong các cơ sở y tế có giường bệnh 2011.

Bộ Y tế Việt Nam Vụ Điều trị công văn số 7517/BYT-ĐTTr, Hướng dẫn rửa tay thường quy, 2007.

Bộ Y tế Việt Nam, Thông tư 16/2018/TT-BYT, Quy định về kiểm soát nhiễm khuẩn trong các cơ sở khám bệnh, chữa bệnh, 2018.

Bộ Y tế Việt Nam, Thông tư 31/2021/TT-BYT, Quy định hoạt động điều dưỡng trong bệnh viện, 2021.

“Tài liệu Hướng dẫn Tiêm an toàn” theo Quyết định số: 3671/QĐ-BYT ngày 27 tháng 9 năm 2012 của Bộ Y tế về Hướng dẫn tiêm an toàn trong các cơ sở Y tế.

6. Phương pháp dạy - học: Sử dụng phương pháp học qua trải nghiệm, lấy học viên làm trung tâm, nội dung và các phương pháp đa dạng, linh hoạt nhằm đáp ứng theo nhu cầu của học viên trước và ngay trong khóa học về độ tuổi, cấp bậc, trình độ, kiến thức, kinh nghiệm liên quan đến nội dung giảng dạy như thuyết trình, động não, làm việc nhóm, làm mẫu, thực hành, ...

7. Tiêu chuẩn giảng viên và trợ giảng

7.1. Tiêu chuẩn giảng viên:

- Số lượng: Tối thiểu 02 người trở lên.

- Trình độ: Từ đại học trở lên, chuyên ngành điều dưỡng, phụ sản đã được đào tạo về công tác điều dưỡng, hộ sinh và có kinh nghiệm trong lĩnh vực điều dưỡng và kiểm soát nhiễm khuẩn;

- Đối với giảng viên giảng lý thuyết phải được đào tạo về Phương pháp dạy - học Y học; đối với giảng viên hướng dẫn thực hành là người hành nghề khám bệnh, chữa bệnh và được đào tạo về Phương pháp giảng dạy lâm sàng.

7.1. Tiêu chuẩn trợ giảng:

Số lượng: tối thiểu 02 người trở lên

Trình độ: Từ cao đẳng trở lên, chuyên ngành điều dưỡng, hộ sinh, kỹ thuật viên y.

- Đối với trợ giảng phải có ít nhất thời thực hành lâm sàng 5 năm trở lên.

8. Thiết bị, học liệu sử dụng cho khóa học

8.1. Học lý thuyết

- Bảng trắng, bút dạ, giấy trắng khổ A0, A4, giấy các màu A4, kéo, băng dính, xô, thùng, túi bóng theo màu qui định.

- Máy tính có kết nối máy chiếu Projector + màn chiếu.

- Phòng học đủ rộng cho khoảng 50 người, bố trí bàn ghế linh hoạt để chia nhóm làm việc, có các bảng di động để dán giấy A0.

8.2. Học thực hành: tại các khoa lâm sàng, người bệnh, bơm kim tiêm, kích cỡ phù hợp với số lượng thuốc tiêm, phù hợp với đường tiêm, mô hình xe tiêm, kéo, bông, gạc, cồn, băng dính, xô thùng phân loại chất thải, hộp thuốc cấp cứu phản vệ, ...

9. Hướng dẫn tổ chức thực hiện chương trình

- Tổ chức khai mạc, bế mạc và đánh giá trước, sau khóa học và tổng kết trao chứng nhận cho học viên.

- Cách tổ chức lớp học:

Mỗi lớp đào tạo không quá 50 học viên;

Cấu trúc chương trình gồm 24 tiết, trong đó: 05 tiết lượng giá trước khóa học và lượng giá sau, 19 tiết thực học (09 tiết lý thuyết và 10 tiết thực hành), tập trung trong 3 ngày, mỗi ngày 8 tiết, mỗi tiết 45 phút, (4 tiết buổi sáng, 4 tiết buổi chiều).

Học viên trong lớp bầu lớp trưởng và 1 - 2 lớp phó.

Thực hiện giảng dạy lý thuyết song tiến hành thực hành.

- Địa điểm tổ chức học tập:

Học tập lý thuyết: Tại hội trường

Học thực hành: Các khoa lâm sàng thuộc Trung tâm Y tế, lớp học có thể chia thành 6 nhóm, dưới sự giám sát của các giảng viên và trợ giảng.

- Phương pháp dạy học: Lựa chọn phương pháp dạy học tích cực phù hợp với mục tiêu học tập và đối tượng người học: trải nghiệm, thuyết trình ngắn tích cực, động não, bài tập tình huống, trình diễn, thảo luận nhóm, thực hành, thăm quan thực tế.

- Sử dụng các phương tiện trực quan phù hợp với từng nội dung để minh họa có hiệu quả (mô hình, các phương tiện phòng hộ, tranh, ảnh, áp phích, băng, đĩa hình, qui trình kỹ thuật, tình huống, ...).

- Cung cấp đủ tài liệu học tập để học viên đọc và nghiên cứu trước, trong và sau học.

- Hướng dẫn học viên sử dụng tài liệu có hiệu quả.

- Chuẩn bị đầy đủ các phương tiện, dụng cụ, bảng kiểm, thang điểm, bố trí địa điểm thích hợp để giảng dạy các bài thực hành đạt mục tiêu, hiệu quả. Ưu tiên giành thời gian để học viên được thực hành kỹ năng, thái độ.

10. Đánh giá và cấp giấy chứng nhận đào tạo liên tục

- Điểm đánh giá quá trình đào tạo

+ Lượng giá trước khóa học: Lượng giá bằng bộ câu hỏi trắc nghiệm trong thời gian 20 phút, nội dung đáp ứng mục tiêu học tập để đánh giá thực trạng kiến thức về tiêm an toàn của học viên tại thời điểm trước khi tham dự khóa đào tạo.

+ Lượng giá sau khóa học: học viên phải thực hiện:

Một bài kiểm tra lý thuyết bằng hình thức trắc nghiệm trong thời gian 20 phút.

Kiểm tra thực hành: thực hiện một số kỹ thuật tiêm an toàn trong khung chương trình đào tạo, thời gian: tối đa 6 phút/học viên, phương pháp: Quan sát bằng bảng kiểm và vấn đáp.

- Các điều kiện để được cấp chứng chỉ

Học viên được đánh giá hoàn thành và được cấp chứng nhận Đào tạo liên tục về **“TIÊM AN TOÀN”** do Giám đốc Trung tâm Y tế thị xã Hoàng Mai cấp nếu đạt được những tiêu chuẩn sau:

- Tham gia đầy đủ khóa học cả lý thuyết và thực hành (vắng không quá 10% thời gian học tại lớp).

- Không vi phạm nội quy của Trung tâm Y tế và của lớp học.

- Kết quả cuối khóa đạt yêu cầu: Điểm lý thuyết, điểm thực hành phải từ 5 điểm trở lên.

- Những học viên không đủ những tiêu chuẩn trên không được cấp giấy chứng nhận.